

KATRI HÄMEEN-ANTTILA
 FaT, dosentti
 Kehittämispäällikkö, Fimea

Lääkeinformaatioverkoston käynnistämiskausi on LOPPUSUORALLA

Vuonna 2012 toimintansa aloittaneen lääkeinformaatioverkoston käynnistämisvaihe päättyy tämän vuoden loppuun mennessä. Verkoston toiminta on vireää, ja useimmat lääkeinformaation koordinaatioryhmän asettamat päämäärät on saavutettu. Seuraavan kolmivuotisen kauden toimintasuunnitelmaa luonnostellaan parhaillaan.

Lääkeinformaatioverkoston toiminta pohjautuu vuonna 2012 julkaistuu lääkeinformaatiostrategiaan, jonka toimenpide-ehdotuksia jokainen työryhmä (kuvio 1) toteuttaa omalta osaltaan. Jokainen työryhmä toimii aktiivisesti ja on aloittanut kehittämisprojekteja. Kaikille avoimessa Lääkeinformaatiofoorumi-keskustelutilaisuudessa työryhmät tiedottavat toiminnastaan ja osallistujat voivat esittää toiveita ja kysymyksiä verkoston toiminnasta.

Lääkeinformaation koordinaatioryhmä

Koordinaatioryhmän tärkein tehtävä on koordinoida koko verkoston toimintaa. Se on muun muassa luonut toimintaohjeet kehittämisprojektien toteuttamiselle.

Koordinaatioryhmä on priorisoinut lääkeinformaatiostrategian toimenpide-ehdotuksista itselääkinnän hoitosuosituksen laatimisen. Tämä toteutetaan Käypä hoito

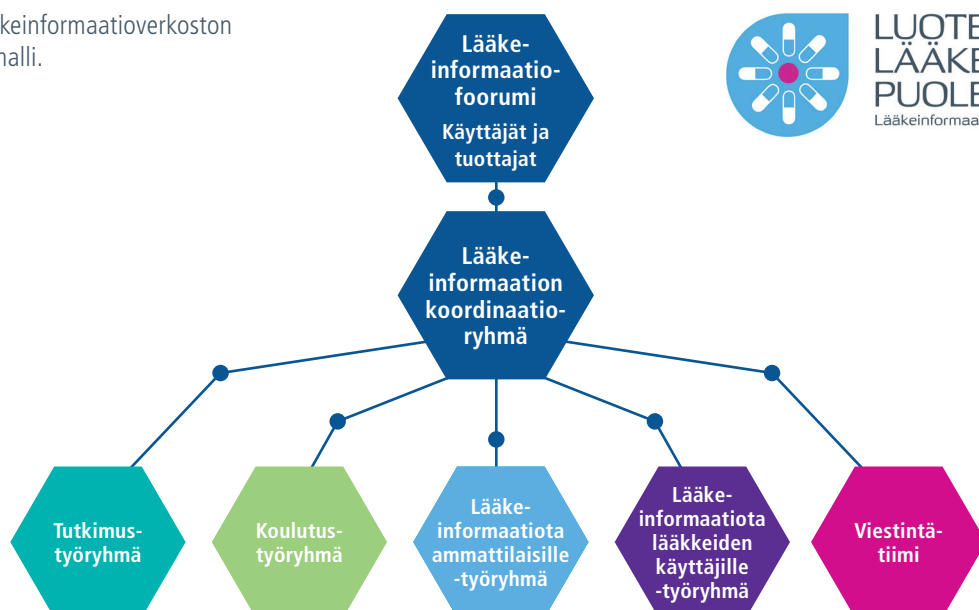
-suosituksena, jonka on tarkoitus valmistua vuoden 2015 loppuun mennessä.

Tutkimustyöryhmä

Tutkimustyöryhmä on laatinut lääkeinformaatioverkoston toiminnan tueksi selvityksen lääkeinformaatioon liittyvästä, Suomessa tehdystä tutkimuksesta (Järvinen ym. 2013). Havaittiin, että tällaista tutkimusta on tehty Suomessa eri näkökulmista ja aiheista yllättävänkin paljon. Tutkimustyöryhmä on laatinut selvitykseen perustuvan tutkimusstrategian, jossa on kuvattu lääkeinformaatioverkoston toiminnan kannalta keskeiset tutkimusaiheet (Tutkimustyöryhmä 2014).

Tutkimustyöryhmän tavoitteena on myös tiedottaa lääkeinformaatiotutkimuksesta ja kannustaa tutkijoita yhteistyöhön. Tutkimustyöryhmä kutsuu kaikki lääke-

Kuvio 1. Lääkeinformaatioverkoston organisaatiomalli.

LUOTETTAVAN
 LÄÄKETIEDON
 PUOLESTA
 Lääkeinformaatioverkosto

informaatioon liittyvää tutkimusta tekevät tutkijat laatimaan lyhyen kuvauksen tutkimuksestaan hyvinvointi- ja terveysalan kehittämis- ja innovaatioyhteisöön Innokylään (www.innokyla.fi) ja edistämään tällä tavoin yhteistyötä.

Koulutustyöryhmä

Koulutustyöryhmä järjestää kansallisen moniammatillisen foorumin lääkehoidon opettajille ja kouluttajille Turussa 27.–28.11.2014 (ks. <http://congress.utu.fi/lomf2014>). Foorumin tavoitteena on kehittää terveydenhuollon ammattilaisten lääkehoidon koulutusta ja lisätä moniammatillista yhteistyötä heidän peruskoulutuksessaan ja sen myötä myös työelämässä.

Foorumista on tarkoitus tulla säännöllisesti eri puolilla Suomea järjestettävä tapahtuma, jossa eri alojen lääkehoidon opettajat voivat verkostoitua, päivittää osaamistaan ja jakaa hyväksi havaittuja käytänteitä lääkehoidon opetuksen toteutuksessa ja kehittämisessä.

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmä

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmä on lähtenyt edistämään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palveluiden tunnettuutta, saatavuutta ja yhteistyön kehittämistä. Tarkoituksena on muun muassa luoda Terveystieteen helppo ohjeistus siitä, minkä lääkeinformaatiopalvelun puoleen voi kääntyä erilaisissa lääkehoidon ongelmatilanteissa.

Työryhmä on myös aloittanut kaksi tutkimusprojektia. Kuopion yliopistollisessa sairaalassa sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä testataan potilaan sairaalaan tulovaiheeseen luotua lääkityksen selvityslomaketta ja siihen liittyvää farmasian ammattilaisen, lääkärin ja hoitajan moniammatillista yhteistyötä (Ahonen ym., tässä

numerossa). Työryhmä on myös toteuttanut Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPerin jäsenille kyselyn heidän käyttämistään lääketiedon lähteistä ja tarpeista niiden kehittämiseen erityisesti epätyypillisillä lääkehoitoa toteuttavilla alueilla. Vastauksia kyselyyn saatiin 750.

Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmä

Työryhmä on toteuttanut lääkkeiden käyttäjille kyselyn, jossa tiedusteltiin heidän tarpeitaan lääketiedolle sekä heidän käyttämiään lääketiedon lähteitä. Alustavia tuloksia kyselystä on jo julkaistu (Hämeen-Anttila 2014). Tarkoituksena on tuottaa ja kehittää lääketietoa tutkimuksen tulosten perusteella niitä eniten tarvitseville. Työryhmä on myös laatinut lääketiedon linkkikokoelman, joka on julkaistu Duodecimin Terveyskirjastossa (Paakkari ym. 2014).

Työryhmä pyrkii lisäämään apteekkien ja koulujen välistä yhteistyötä lääkekasvatuksessa. Kevään 2014 aikana farmasian opiskelijat ovat osana harjoittelujaksoaan pitäneet lääkekasvatustunteja kouluissa ympäri Suomen. Alustavien tulosten perusteella yhteistyö on ollut erittäin myönteistä niin opettajien kuin opiskelijoiden ja apteekkinenkin näkökulmista.

Verkoston toiminta on kaikille avointa ja julkista

Verkoston toimintaa voi seurata Innokylässä, jonne tallennetaan muun muassa työryhmien kokousmuistiot, hyväksytyt toimintasuunnitelmat ja kehittämisprojektien suunnitelmat eli niin kutsutut aiopaperit. Innokylässä on myös lääkeinformaatioverkoston verkostoalue, jossa jokaisella työryhmällä on oma työskentelytilansa. Näitä tiloja voi kuka tahansa seurata. Tiloissa julkaistaan myös verkoston ajankohtaisia uutisia ja tapahtumia.

Verkostoon ja työryhmien toimintaan voi tutustua myös Lääkeinformaatiofoorumi-keskustelutilaisuudessa, joka järjestetään seuraavan kerran 29.10.2014. Siellä työryhmät kertovat meneillään olevista projekteistaan ja tilaisuuteen osallistujat voivat esittää omia toiveitaan lääkeinformaation kehittämiseksi. ■

Kirjallisuutta

Hämeen-Anttila K, Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmä. Lääketiedon tarpeet ja lähteet – väestökysely lääkkeiden käyttäjille. Fimea kehittää, arvioi ja informoi julkaisusarja 2/2014. Kuopio: Fimea; 2014.

Järvinen R, ym. Lääkeinformaatiotutkimus Suomessa – selvitys lääkeinformaatioverkoston toiminnan pohjaksi. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 7/2013. Kuopio: Fimea; 2013.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Tiedolla järkevään lääkkeiden käyttöön. Lääkeinformaatiotoiminnan nykytila ja strategia vuoteen 2020. Fimea kehittää, arvioi ja informoi -julkaisusarja 1/2012. Kuopio: Fimea; 2012.

Paakkari P, ym. Lääketietoa verkossa. www.terveyskirjasto.fi.

Tutkimustyöryhmä. Lääkeinformaatio lääkehoidon tukena – lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategia. www.innokyla.fi.

Kansallinen lääkeinformaatioverkosto Innokylässä

Innokylä-verkkosivusto tarjoaa ympäristön terveys- ja hyvinvointialan kehittäjille, ammattilaisille ja muille toimijoille kehittämistyön tueksi. Innokylän ovat toteuttaneet Suomen Kuntaliitto, Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Hankepankki (lääkeinformaatioverkoston toiminnan kuvaus ja työryhmien kokousmuistiot): www.innokyla.fi/web/hanke167840

Verkosto (keskustelu ja työskentelytilat): www.innokyla.fi/web/verkosto763311

Eri dokumentit löytyvät parhaiten Innokylän hakutoiminnolla sekä kunkin työryhmän omalta sivulta.

Esim. tutkimustyöryhmän laatima tutkimusstrategia "Lääkeinformaatio lääkehoidon tukena – lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategia" → hae sanoilla "lääkeinformaatio lääkehoidon tukena"